

4. Технология производства продукции животноводства. Курс лекций: в 2-х ч. Ч. 1. Технология производства продукции скотоводства, свиноводства и птицеводства : учебно-методическое пособие / М.А. Гласкович, Е.А. Капитонова, Т.В. Соляник [и др.]. – Горки : БГСХА, 2017. – 240 с.
5. Усовершенствование системы лечебно-профилактических и диагностических мероприятий в бройлерном птицеводстве / А.А. Гласкович [и др.]. – I Международная научно-практическая конференция «Ветеринарная медицина на пути инновационного развития». – Гродно : ГрГАУ, 2016. – С. 134-143.

УДК 636.22/.28.082.14:612.118

Шевчук М.Г., студентка II курсу спеціальності «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»

Науковий керівник – Милостивий Р.В., кандидат вет. наук, доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет, Дніпро, Україна

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ СЕКСОВАНОЇ СПЕРМИ В МОЛОЧНОМУ СКОТАРСТВІ

Серед причин пов'язаних з передчасним вибуттям зі стада високопродуктивних тварин є порушення репродуктивної функції організму [1]. Розвиток і секреторна діяльність молочної залози тісно пов'язана з функціонуванням органів розмноження, періодом тільності і отеленням, а тому при оцінці продуктивних якостей корів потрібно враховувати прояв їх відтворювальної здатності [2]. Серед біотехнологічних методів її покращення є застосування прогресивних технологій, і в тому числі отримання та практичне використання сексованої сперми [3-4].

Метою роботи було опрацювати літературні джерела щодо досвіду застосування сексованої сперми в молочному скотарстві та окреслити фактори, що впливають на ефективність цього методу.

Дослідження є частиною науково-дослідної роботи кафедри технології переробки продукції тваринництва «Забезпечення сталого розвитку тваринництва і природної резистентності під впливом екологічних та технологічних факторів» (номер державної реєстрації 0114U005590). Матеріалом для теоретичного узагальнення були вітчизняні та зарубіжні літературні джерела, а також інформація вільного доступу мережі Internet.

Результати досліджень. Встановлено, що дані щодо ефективності як самого методу сексування (розподілення сперми за X та Y хромосомами), так і запліднення тварин такою спермою носять суперечливий характер. Це пов'язано з тим, що вирішальним є дотримання конкретних принципів та вимог при використанні сексованої сперми, оскільки навіть за виконання всіх умов ефективність цього методу щодо отримання бажаної статі нащадків складає 65-95%, а вартість її зазвичай в 2-3 рази дорожча за звичайну. При осіменінні такою спермою необхідно обов'язково дотримуватися інструкції фірми-виробника, оскільки на ефективність осіменіння може впливати багато факторів. Спеціальні барвники, що використовують в процесі отримання такої сперми негативно впливають на клітини (пошкоджують їх), а тому активність спермій може знижуватися.

Особливу увагу приділяють бугаю, обираючи особин із показником народжуваності від яких нащадків бажаної статі вищий за середній. До того ж, рекомєндовано застосовувати сексовану сперму лише для осіменіння телиць та першого осіменіння корів після отелення. Велику роль відіграють також зовнішні чинники. Наприклад, найкращою порою року для її застосування вважається весна та осінь, оскільки відсоток плідного осіменіння в ці сезони найвищий. Влітку використання сексованої сперми економічно не вигідне, передусім через низький відсоток запліднення.

Висновок. Роботу з осіменіння тварин повинні проводити кваліфіковані спеціалісти, які обізнані усіма тонкощами роботи з сексованою спермою. Бугая-плідника слід обирати з урахуванням екстер'єру, походження, а також оцінених за продуктивністю дочок, підвищуючи за рахунок цього методу не лише ефективність ремонту стада, але й бажані селекційні ознаки тварин.

Література

1. Довічна продуктивність і відтворна здатність корів голштинської породи європейської селекції / Р.В. Милостивий, Д.Ф. Милостива, О.В. Прилуцька, В.В. Вінницький. Науково-технічний бюлетень НДЦ біобезпеки та екологічного контролю ресурсів АПК. 2016. 4 (4). С. 41-44.
2. Воспроизводительная способность и продуктивное долголетие голштинского скота в условиях промышленной технологии производства молока / Р.В. Милостивый, А.А. Калиниченко, Т.А. Василенко, А.С. Гуцуляк. Приоритетные и инновационные технологии в животноводстве – основа модернизации агропромышленного комплекса России: Сб. науч. статей. Ставрополь. 2016. С. 112-114.
3. Diers, S., Heise, J., Krebs, T., Groenewold, J., & Tetens, J. (2020). Effect of sexed semen on different production and functional traits in German Holsteins. *Veterinary and Animal Science*, 9, 100101. doi: 10.1016/j.vas.2020.100101
4. Сексированное семя в животноводстве. URL: <https://agroinfo.kz/seksirovannoe-semya-v-zhivotnovodstve/> (дата звернення: 04.11.2020).

УДК 636.5. 034:544.723.214

Шейко Д.В., студент I курсу магістратури, спеціальності «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»

Науковий керівник – Пустова Н.В., кандидат с.-г. наук, доцент

Подільський ДАТУ, м. Кам'янець-Подільський, Україна

ВИСУШУВАННЯ ПІДСТИЛКОВОГО ПОСЛІДУ ПТИЦІ ДОДАТКОВИЙ ПРИБУТОК ГОСПОДАРСТВУ

За приблизними розрахунками в птахівницьких господарствах України щороку отримують близько 2,2 млн тонн підстилкового посліду. Найбільш поширеною технологією утилізації підстилкового посліду є компостування, в результаті якого отримують органічні добрива. Підстилковий послід також накопичують у буртах, в результаті чого він втрачає господарську цінність і є джерелом забруднення довкілля.

Ефективний спосіб утилізації підстилкового посліду передбачає сушіння і подрібнення (можна використовувати як органічне добриво) та спалювання посліду (біопаливо або органічне добриво) для отримання теплової і електричної